

Ювілеї

Євгенія СЯВАВКО

ДО ЮВІЛЕЮ ПОДРУГИ

Euhenia SYAVAVKO. To a Colleague's Jubilee.

24 січня цього року досягла в доброму здоров'ї та відмінній працездатності свого 70-річчя Таїсія Олександрівна Гонтар. Йдуть роки, складаються у десятиліття, полишають за собою здобутки й втрати, а Таїсія Гонтар не змінює своєї особистісної сутності – сутності жінки, що чекає від життя і від людей тільки доброго.

Доля не завжди була прихильною до неї. Таїсія Олександрівна Гонтар (дівооче прізвище Скордіна) народилась перед самою війною (1940 р.) у селі Бондарі Конотопського р-ну Сумської обл. Не повернувся з фронту батько. Мати – Галина Яківна Чернявська, як могла, боролась з труднощами і вчила цьому вмінню двох своїх дітей – Таїсію й старшого її брата Анатолія. У 1946 р. сім'я переїхала до м. Пирятина Полтавської обл.

Селянська вдача, українська ментальність (скромність і водночас наполегливість, мрійливість – і відчуття реальності, щедрість – і ощадність, відкритість – і прислухання до власного “я”) допомогли Таїсі успішно закінчити середню школу і вступити у 1957 р. до Львівського державного університету ім. Івана Франка на українське відділення філологічного факультету.

Тут, в університеті, не могли не помітити справжньої української красуні-степовички: висока, струнка, карі очі, чорні брови, рум'яні щічки. Але головною її окрасою була туга коса – ні, не до пояса, до колін. Такої коси ніхто не мав на факультеті та й в цілому університеті. Не міг не помітити цієї краси і встояти перед нею затятий холостяк, визнаний факультетський красень і серцеїд доцент Прокіп Панасович Гонтар, блискучий лектор, надзвичайно цікава людина, уродженець Вінниччини. Таїсія на почуття Прокопа Панасовича відповіла взаємністю, і в 1960 р. вийшла за нього заміж, незважаючи на велику різницю у віці.

До одруження Таїсія жила в студентському гуртожитку. Один рік жили ми там з нею в одній великій кімнаті, спілкувались, ділились нашими дівочими секретами. Як усі ми, в переважній своїй більшості на-

півсироти, Таїсія відчувала матеріальну скруту. Часто вечеряла вона хлібом, посипаним цукром. Майбутній дослідник народного харчування, вона вже тоді розумілась на калорійності й корисності цих продуктів для підтримання життєдіяльності.

Атмосфера сільського життя, що була органічною для Таїсії від народження, настанови старшого за віком й авторитетного для неї чоловіка Прокопа Панасовича, його оточення, професія філолога-україніста сформували в ній інтерес до глибшого пізнання культури свого народу, дослідження її. Після кількох років догляду за донечкою Олею, що народилась у 1961 р., та роботи лаборанта кафедри української літератури Таїсія Олександрівна почала працювати молодшим науковим співробітником Музею етнографії та художнього промислу АН України (нині – Інституту народознавства НАН України). Тут вона отримала добрий народознавчий вишкіл під керівництвом досвідчених, відданих своїй справі представників старшого покоління українських етнографів – Катерини Матейко, Антона Будзана, Любові Сухой та інших. Спілкування з авторитетними вченими Музею, студіювання народознавчої літератури, наукові експедиції, конференції, численні екскурсії, які доводилось проводити і які вимагали доброго знання суті представлених на експозиції явищ української культури, збагачували знаннями, допомагали визначитись із темою наукового дослідження. Головне джерело її наукових здобутків – це польові матеріали, які вона збирала в процесі численних експедицій, групових та особистих відряджень в різні куточки України і, зокрема, в Карпатських регіон. Як результат – захист кандидатської дисертації та вихід одноіменної книги “Народне харчування українців Карпат”, 1979).

На посаді старшого наукового співробітника та завідуючого музейною роботою в даній установі Т.О.Гонтар пропрацювала до 1990 р. У той самий період тут відбувалось становлення нової когорти українських народознавців, у тому числі Неоніли Здорогеви, Зоряни Болтарович, Ганни Горинь та інших.

З початку 1990 р. Т.О.Гонтар працює доцентом Львівського національного лісотехнічного університету (кафедра культурології, згодом – кафедра української літератури та іноземних мов), поєднуючи викладацьку роботу з дослідженнями в галузі українського народознавства.

З нагоди 70-річного ювілею бажаємо Таїсі Олександрівні Гонтар доброго здоров'я, нових творчих здобутків, віри в добро, оптимізму, які завжди допомагали їй долати життєві труднощі.